

فدزای ماهره

حقوق دان قانون اساسی و سخن گوی اپوزیسیون در زیمبابوه

توانا
TAWANA

آموزشکده آنلاین
برای جامعه مدنی ایران
e-collaborative
for civic education

زمستان ۱۴۰۳

مشارکت سیاسی واقعی و معنادار در بسیاری از نقاط جهان دشوار است، به‌ویژه برای کسانی که به دنبال تغییر وضع موجود یا اجرای عدالت هستند. به دلیل تبعیض مداوم، مقاومت از سوی رهبران سیاسی و تعصبات گسترده میان عموم مردم که زنان را به‌سختی به عنوان رهبر می‌پذیرند، این مسیر برای زنان سخت‌تر از مردان است. این نابرابری جنسیتی در مشارکت و تعامل سیاسی به‌ویژه در کشورهایی مانند ایران، که زنان فعال با سرکوب روبرو می‌شوند، مشهود است. این سرکوب زمانی که اهداف کنشگری فعالان زن ارزش‌ها و سنت‌های عمیقاً ریشه‌دار اجتماعی را به چالش می‌کشد، شدیدتر نیز می‌شود.

وکیل و سیاستمدار شناخته‌شده زیمبابوهای، فدزای ماهره^۱، نمونه‌ای مناسب از پایداری و رهبری است. او در حال حاضر به عنوان سخن‌گوی ملی ائتلاف شهروندان برای تغییر و نماینده مجلس در زیمبابوه فعالیت می‌کند. داستان زندگی و فعالیت ماهره موانع و چالش‌هایی را که او در مسیر دستیابی به موقعیت سیاسی با آن مواجه شده است، روایت می‌کند. مسیر او درس‌های ارزشمندی را برای کسانی که مشتاق مشارکت در شکل‌دادن به آینده سیاسی کشورشان هستند، ارائه می‌دهد. داستان او به‌ویژه برای زنانی که در صف مقدم تغییر هستند الهام‌بخش است و چالش‌ها و پیروزی‌های ورود به عرصه سیاسی را نشان می‌دهد. با بررسی تجربیات او، از موانعی که زنان در سیاست با آن روبرو هستند و نیز موفقیت‌های زنانی که

1. Fadzayi Mahere.

تلاش می‌کنند تاثیری تحول‌آفرین در عرصه سیاسی داشته باشند، در کی عمیق‌تر به دست می‌آوریم.

فدزای ماهره کیست؟

فدزای ماهره یک وکیل و سیاستمدار برجسته زیمبابوه‌ای با پیشینه‌ای پر بار در عرصه‌های حمایت‌گری و رهبری است. او که به عنوان سخن‌گوی ملی جنبش شهروندی «این پرچم» (#ThisFlag) و ائتلاف «شهروندان برای تغییر» شناخته می‌شود، حامی عدالت و اصلاحات در کشور زیمبابوه بوده است. ماهره اهل منطقه مانت‌پلزن^۱ در شهر هراره^۲ است. او از فعالیت در حوزه وکالت آغاز نمود و به سمت تصاحب مناصب سیاسی حرکت کرد. در آوریل ۲۰۱۶ ماهره برای اولین بار به عنوان یک نامزد مستقل پارلمانی وارد رقابت شد، اما بعدها به جنبش «حرکت برای تغییر دموکراتیک»^۳ پیوست و در میان فعالانی قرار گرفت که سیاست‌های دولت را به چالش می‌کشیدند. تعهد پایدار او به تغییر و عدالت بدون هزینه نبوده است؛ از جمله بازداشت‌های متعددی که باعث شد او در حالی که شجاعانه در برابر اقتدار دولت و هنجارهای اجتماعی تثبیت‌شده ایستادگی می‌کرد، هزینه فعالیت‌هایش را با از دست دادن امنیت خود پرداخت کند.^۴

دستاوردهای تحصیلی فدزای ماهره در مسیر کنشگری او موثر بوده‌اند. او در سال ۲۰۰۸ مدرک لیسانس حقوق را با درجه ممتاز از دانشگاه زیمبابوه دریافت کرد و سپس در ۲۰۱۱ مدرک کارشناسی ارشد حقوق در حقوق کیفری بین‌المللی و دعوای تجاری بین‌المللی را از دانشگاه کمبریج به دست آورد.^۵

به عنوان یک شخصیت قاطع و صریح در اپوزیسیون، تاثیر ماهره فراتر از دستاوردهای علمی و حرفه‌ای او است. نقش او به عنوان سخن‌گویی پرشور در ائتلاف شهروندان برای

1. Mount Pleasant.

2. Harare.

3. Movement for Democratic Change.

4. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

5. "Fadzayi Mahere Officially Joins MDC." Nehanda Radio, 20 June 2019.

تغییر، جایگاه مهم او را در عرصه سیاسی زیمبابوه نشان می‌دهد. سیر حرکت ماهره نشان‌دهنده تلاش بی‌وقفه او برای عدالت، شفافیت و تغییر معنادار در نظام سیاسی زیمبابوه است و جایگاه او را به عنوان یکی از رهبران برجسته سیاسی این کشور تثبیت کرده است

سخنرانی ماهره درباره حقوق بشر در زیمبابوه، افتتاحیه سازمان ملل، اجلاس ژنو ۲۰۲۳.

چشم‌انداز و انگیزه

فدزای ماهره به عنوان یکی از منتقدان صریح حکومت رابرت موگابه^۱ - رییس‌جمهور وقت زیمبابوه - در سال‌های پایانی و پربحران حکومت او ظهور کرد. او شجاعانه مدیریت نادرست و خطاهای سیستماتیک حکومت را در اذهان مردم برجسته کرد و هم‌زمان تأکید داشت که تنها خود زیمبابوه‌ای‌ها کلید نجات کشورشان را در دست دارند. از آن زمان، ماهره یک مجموعه کنش تحول‌آفرین را آغاز کرد. در سال ۲۰۱۶، او به طور فعال در روند بررسی عمومی توسط بانک مرکزی زیمبابوه درباره معرفی اسکناس‌های جدید برای کشور، شرکت کرد، با این استدلال که این اقدام مغایر با قانون اساسی است. با استفاده از روش‌های موثر اما غیرخشونت‌آمیز مشارکت سیاسی، ماهره به دنبال

1. Robert Mugabe.

ایجاد تغییر معنادار در زیمبابوه است. در سال ۲۰۱۹، او به جنبش «حرکت برای تغییر دموکراتیک» (MDC) پیوست؛ چرا که به قدرت اپوزیسیون متحد برای هدایت زیمبابوه به دور از حکمرانی بد باور داشت.^۱ از سال ۲۰۲۰، او به عنوان سخن‌گوی ملی ائتلاف MDC فعالیت کرده است و از این جایگاه برای افشای فساد و پاسخ‌گو کردن دولت استفاده کرده است. ماهره خود را به عنوان مدافع ثابت‌قدم تغییر، عدالت و شفافیت معرفی کرده است و با وجود مشکلات و موانع، برای شکل‌دادن به آینده‌ای بهتر برای زیمبابوه مبارزه کرده است چشم‌انداز ماهره به توسعه و حکمرانی خوب در زیمبابوه معطوف است و به همین دلیل ایده ترک کشور برای زندگی بهتر در خارج را رد می‌کند.^۲ در عوض، او بر کمک به پیشرفت کشور متمرکز است. انگیزه او در روایای کودکی‌اش از زیمبابوه‌ای امیدوار و پیشرفته ریشه دارد؛ روایی که از سن ۱۴ سالگی، زمانی که آرزوی وکیل‌شدن داشت، او را به حرکت واداشته است.^۳ باور ماهره بر این است که تغییر معنادار نیازمند مشارکت سیاسی است و به همین دلیل تنها فعالیت اجتماعی کافی نیست. او به سیاست وارد شد و تاکید کرد که قدرت در ساختارهای سیاسی باید مورد مذاکره قرار گیرد تا تحولات پایدار حاصل شود.^۴

ماهره با تعهدی خلل‌ناپذیر به آرمان‌های بلندپروازانه خود انگیزه می‌گیرد؛ تعهدی که باعث شده است با چالش‌های بزرگی روبرو شود.^۵ در سال ۲۰۱۷، او برای اولین بار پس از سازمان‌دهی یک تورنمنت فوتبال به عنوان بخشی از تلاش‌های تبلیغاتی خود در حوزه انتخاباتی‌اش، بازداشت شد.^۶ با این حال، مهم‌ترین مورد بازداشت او در ژانویه ۲۰۲۱ به دلیل فعالیت‌های آنلاینش رخ داد. او به انتشار بیانیه‌های دروغین درباره وضعیت کشور با هدف

1. "Fadzayi Mahere Officially Joins MDC." Nehanda Radio, 20 June 2019.

2. Ibid.

3. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

4. Maryam Ahmad. "Fadzayi Mahere Calls on Youth to Participate in Democracy." UWIRE Text 2022: 1-. Print.

5. "Fadzayi Mahere." The Geneva Summit for Human Rights and Democracy, 18 May 2023.

6. "Fadzayi Mahere Arrested." The Standard, 29 Oct. 2017.

ادعایی «تحریک بی‌نظمی و تضعیف اعتماد عمومی به پلیس» متهم شد؛ اتهاماتی که اغلب توسط رژیم‌های استبدادی برای ساکت کردن اپوزیسیون سیاسی استفاده می‌شود.^۱ در طول مدت زندانی شدن، ماهره شاهد بدرفتاری سیستماتیک با زندانیان بود. خود او چنین توضیح می‌دهد که چگونه زندانیان زن مجبور می‌شدند در برابر نگهبانان زانو بزنند و از حقوق ابتدایی مانند پوشیدن سوتین یا خوردن غذا با قاشق محروم بودند.^۲ علی‌رغم سختی‌هایی که تحمل کرد، ماهره همچنان بر این باور استوار مانده است که یک جامعه دموکراتیک باید عاری از خشونت سیاسی باشد و محیطی ایجاد کند که در آن آزادی بیان و تجمع بدون تهدید زندان، شکوفا شود. چشم‌انداز او برای زیمبابوه کشوری است که در آن دیدگاه‌های متنوع پذیرفته می‌شود و افراد می‌توانند بدون ترس از انتقام، هنجارهای تثبیت‌شده را به چالش بکشند.^۳

رابرت موگابه (راست) و امرسون منانگاوا، رؤسای جمهور زیمبابوه از حزب ZANU-PF

1. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

2. Ibid.

3. Ibid.

چالش‌ها و اقدامات

هم‌زمان با فعالیت سیاسی، فدزای ماهره با چالش‌های متعددی روبرو بوده است که مسیر و رویکرد او به رهبری را شکل داده‌اند. بین سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۲، او از یک نامزد مستقل پارلمانی به یکی از چهره‌های اصلی حزب اصلی اپوزیسیون زیمبابوه، یعنی ائتلاف MDC تبدیل شد. رسیدن به این تحول بدون موانع نبود. روش‌های ناعادلانه در رقابت‌های سیاسی یکی از موانع اصلی بود؛ به‌ویژه با چالش‌های بزرگ حزب حاکم (ZANU-PF)^۱ که ابتدا تحت رهبری رابرت موگابه و سپس امرسون منانگاگوا^۲ قرار داشت.^۳

علی‌رغم چنین موانعی، ماهره به عنوان یکی از منتقدان برجسته ناکارآمدی‌های دولت و سوءرفتارهای آن شناخته شد و به عنوان یک وکیل قانون اساسی از تخصص خود برای استدلال‌های خود استفاده کرد.^۴ با این حال، بدبینی گسترده نسبت به سیاستمداران یک چالش بزرگ برای او در جلب اعتماد عمومی بود. برای مثال برخی اعتبار شخص او را زیر سوال می‌بردند و می‌پرسیدند چگونه می‌توان پذیرفت که این زن واقعا از دیگر شخصیت‌های سیاسی متفاوت باشد. برای رفع این بدبینی، او به افزایش درک عمومی از سیاستمداران فرصت طلب پرداخت و بر تعهد خود به تغییر تاکید کرد و تلاش کرد این تعهد را به‌وضوح به مردم منتقل کند.^۵

پس از شکست در کمپین انتخاباتی پارلمان، مسیر ماهره در سال ۲۰۱۹ با پیوستن به ائتلاف MDC به عنوان سخن‌گو در امور آموزش، ورزش، هنر و فرهنگ تغییر چشمگیری کرد. سبک رهبری او با مشارکت فعال و استراتژی‌های نوآورانه در ارتباطات شناخته می‌شود. او با استفاده از پلتفرم‌های آنلاین به‌طور موثری به مسائل حاکمیتی پرداخت و کمپین «خودت تغییر باش» (Be the Change) را راه‌اندازی کرد که توانست هم با اقشار متوسط و هم کم‌درآمد ارتباط برقرار کند. با استفاده از هشتگ‌هایی مانند «این پرچم»

1. The Zimbabwe African National Union – Patriotic Front

(اتحاد ملی آفریقایی زیمبابوه-جبهه میهن پرستانه)

2. Emmerson Mnangagwa.

3. Ibid.

4. Ibid.

5. Ibid.

(This flag)، او تمرکز خود را بر منافع ملی قرار داد.^۱ رویکرد ماهره به سیاست با کار سخت و انرژی بی‌وقفه تعریف می‌شود. به عنوان مثال، پیش از انتخابات ۲۰۱۸، او با تلاش فراوان در منطقه خود به تبلیغات پرداخت و مردم را به مشارکت در انتخابات تشویق کرد. رهبری او تعهدی را به نمایش می‌گذارد که هدفش ایجاد عصری جدید در سیاست است و از رویکردهای نوآورانه برای ایجاد فرصت‌های جدید برای زیمبابوه حمایت می‌کند. با درک قدرت اقدام جمعی، نلسون چامیسا^۲ در سال ۲۰۲۰ او را به عنوان سخن‌گوی اصلی اپوزیسیون منصوب کرد.^۳ در سال ۲۰۲۲، ماهره به عنوان نماینده چامیسا، فعال حقوقی زیمبابوه‌ای، در یک سخنرانی در مدرسه حقوق هاروارد حضور پیدا کرد.^۴ او همچنین در اجلاس ژنو برای حقوق بشر و دموکراسی در سال ۲۰۲۳ شرکت کرد. علاوه بر این، در کنفرانس توسعه آفریقا در هاروارد در سال ۲۰۱۷ و در انجمن زیمبابوه دانشگاه کیپ‌تاون درباره موضوعات توسعه آفریقا سخنرانی کرده است. به عنوان سخنران منظم در مدارس، او بر اهمیت مشارکت مدنی جوانان و پیشرفت حقوق زنان تاکید دارد.^۵

استفاده بجا و کامل ماهره از ابزارهای ارتباطی برای ارتباط با مخاطبان خود و انتشار پیامش در سطح جهانی درس ارزشمندی برای کنشگران ارائه می‌دهد؛ به‌ویژه برای افرادی که در شرایط مشابه، مانند ایران، قرار دارند. در شرایطی که نهادهای مستقل توسط دولت سرکوب یا کنترل می‌شوند، مسیرهای سنتی برای تغییر سیاست و انتشار پیام ناکارآمد خواهند بود. در نتیجه فعالان باید به دنبال کانال‌های جایگزین و تاثیرگذار باشند. به عنوان مثال، مدافعان حقوق بشر و زندانیان سیاسی در ایران نیز از پلتفرم‌های آنلاین برای

1. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

2. Nelson Chamisa.

3. Alois Vinga. "Chamisa Appoints Mahere Spokesperson in MDC Mini Reshuffle." NewZimbabwe.Com, 29 May 2020.

4. Harvard Law School. "Hosting Fadzai Mahere (on Behalf of Advocate Chamisa): Zimbabwe's President of the Opposition." Harvard Law School, 18 Aug. 2023.

5. "Adv. Fadzayi Mahere." ELLEN JOHNSON SIRLEAF - PRESIDENTIAL CENTER FOR WOMEN AND DEVELOPMENT, 6 June 2023.

بیان نظرات خود، اتحاد و افزایش آگاهی درباره مسائل حقوق بشری استفاده می‌کنند. این موضوع بر اهمیت نیاز حیاتی به جایگزین‌های قابل دسترس - مانند دسترسی امن به اینترنت - برای حمایت از فعالان دموکراسی‌خواه، تلاش‌های آموزشی و ابتکارات توانمندسازی شهروندان تاکید دارد.

تصویری از حرکت جنبش شهروندی «این پرچم» (#ThisFlag) که ماهره در آن فعال بود.

محیط مدنی

دوران حکومت رابرت موگابه، که تقریباً برای چهار دهه تا سال ۲۰۱۷ به طول انجامید، با افزایش تدریجی استبداد، سرکوب مخالفت‌ها و مشکلات اقتصادی شناخته شده بود. اگرچه برکناری او در نوامبر ۲۰۱۷ به طور موقت امید را برانگیخت و امرسون منانگاگوا جانشین او وعده اصلاحات سیاسی و اقتصادی داد، اما حزب حاکم به سرعت به ادامه تاکتیک‌های سرکوبگرانه پیشین بازگشت. در جریان سرکوب خشونت‌آمیز تظاهرات اوایل اوت ۲۰۱۸، نیروهای امنیتی تظاهرات‌کنندگان مسالمت‌آمیز را که به تأخیر در اعلام نتایج انتخابات اعتراض می‌کردند، هدف گلوله قرار دادند و شش غیرنظامی از جمله تعدادی از

عابران را کشتند. اعتراضات بعدی نیز با سرکوب مشابهی مواجه شد. فضای دموکراتیک زیمبابوه همچنان به دلیل محدودیت آزادی مطبوعات، نقض حقوق بشر و فضای شدیداً محدود سیاسی برای احزاب اپوزیسیون، تحت فشار است.

بحران اقتصادی طولانی مدت زیمبابوه این چالش‌ها را تشدید می‌کند. افزایش بیکاری، مهاجرت گسترده به دنبال فرصت‌های بهتر و فروپاشی تقریباً کامل خدمات عمومی با فساد گسترده و مدیریت ناکارآمد وخیم‌تر شده است.^۱ در چنین محیط پرتلاطمی، پیگیری یک حرفه سیاسی آزاد و مخالف بدون شک هم دشوار و هم شجاعانه است. به طور تاریخی، زنان در سیاست و حکمرانی به طور قابل توجهی نمایندگی کم‌تری داشته‌اند و حضور محدود آن‌ها در پارلمان زیمبابوه این نابرابری‌ها را برجسته می‌کند. غلبه بر چنین موانعی اغلب نیازمند گذر از هنجارهای فرهنگی که زنان را به نقش‌های خصوصی محدود می‌کند، محدودیت‌های مالی برای کمپین‌های انتخاباتی و مقابله با ارعاب و خشونت است.

فدزای با چالش‌هایی فراتر از مخالفت رسمی و سرکوب مواجه است. چالش‌هایی از جمله انتقاداتی که جنبه شخصی دارند، نگرانی‌های خانوادگی و بی‌احترامی‌های گاه به گاه. با وجود این که او یک وکیل بسیار محترم است، اغلب تحت نظارت شدید قرار می‌گیرد و سولاتی از مسائل جزئی - مانند ساعت اهل او تا پرسش‌های مداخله‌آمیز درباره زندگی شخصی‌اش - مطرح می‌شود که خطراتی را برای او ایجاد می‌کند. والدین فدزای ابتدا به دلیل نگرانی از امنیتش، از حمایت از فعالیت‌های او تردید داشتند. علاوه بر این، توهین‌های لفظی که او متحمل می‌شود، اغلب با مضامین جنسی همراه است و این موضوع یک مشکل گسترده‌تر برای زنان سیاستمدار در زیمبابوه را نشان می‌دهد. با این حال، ماهره به طور مداوم شایستگی خود را ثابت کرده است و از محدود شدن به کلیشه‌های جنسیتی خودداری کرده است. او با حمایت از سیاست مبتنی بر شایستگی، بر ضرورت شناخت زنان به عنوان شرکت‌کنندگان توانمند و ضروری در مباحث ملی تأکید می‌کند، نه این که فقط برای پر کردن سهمیه‌ها حضور داشته باشند. از طریق این رویکرد، او تلاش می‌کند گفت‌وگو درباره نقش زنان در سیاست را گسترش دهد.^۲

1. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

2. Alex Magaisa. "BSR: Conversation with Advocate Fadzayi Mahere." Big Saturday Read, 12 Dec. 2019.

این مسائل با تجربه‌های کنشگران زن در ایران هم‌خوانی دارد، چراکه نابرابری‌های جنسیتی اموری از نظر فرهنگی ریشه‌دار هستند. همانند فدزای ماهره در زیمبابوه، زنان فعال در ایران نیز با هنجارهای اجتماعی که آن‌ها را از مشارکت در سیاست و فعالیت‌های حقوق بشری منصرف می‌کند، مبارزه می‌کنند. به عنوان مثال، کنشگران زن ایرانی از پلتفرم‌های آنلاین برای بیان دیدگاه‌های خود و اتحاد علیه رژیم سرکوبگر استفاده می‌کنند. آن‌ها همچنین تحت فشارها و تهدیدهای رژیم تمامیت‌خواه اسلامی قرار دارند.

فعالیت‌های ارتباطی و دستاوردها

با توجه به محیط مدنی و موانع سیاسی، جای تعجب نیست که ماهره خود را یک غریبه در فضاها و حلقه‌های سیاسی توصیف می‌کند.^۱ با این وجود، او به طور گسترده به عنوان یکی از جوان‌ترین و آینده‌دارترین رهبران سیاسی آفریقا شناخته می‌شود. ماهره که در برقراری ارتباط در فضای دیجیتال ماهر است، تأثیری قوی در محیط آنلاین ایجاد کرده است. او تا کنون بیش از نیم میلیون دنبال‌کننده در ایکس (تویتر سابق) دارد. پست‌های او نیز از نقل‌قول‌های انگیزشی تا نظرات درباره مسائل مانند تورم بی‌رویه و خشونت علیه فعالان سیاسی را شامل می‌شود. او همچنین از شبکه‌های اجتماعی برای تقویت پیام‌ها و اطلاعیه‌های حزب اپوزیسیون استفاده می‌کند و نقش خود را به عنوان یک صدای کلیدی در سیاست زیمبابوه تقویت می‌کند.

در طول فعالیت خود به عنوان یک فعال سیاسی، ماهره در چندین مورد دولت زیمبابوه را مورد خطاب قرار داده است. به عنوان مثال، او در سال ۲۰۱۶ نام‌های سرگشاده به رئیس‌جمهور وقت، موگابه، نوشت و از محدودیت‌هایی که رژیم بر آزادی بیان اعمال می‌کند انتقاد کرد؛ محدودیت‌هایی که به شهروندان عادی اجازه نمی‌داد سیاستمداران را مورد سوال قرار دهند یا مسائل انتقادی را مطرح کنند.^۲ در همان سال، ماهره به اعتراضات خیابانی علیه اقدامات ارزی دولت پیوست. در نتیجه برای اولین بار به همراه دوستان و خواهرش مودیوا، که یک فعال در زمینه توسعه اقتصادی است، دستگیر شد و یک شب

1. Ibid.

2. "Fadzayi Mahere." Pindula. Accessed 30 Aug. 2023.

را در بازداشت سپری کرد. تا اواسط سال ۲۰۱۷، او قصد خود را برای شرکت در انتخابات بعدی پارلمان به عنوان یک کاندیدای مستقل اعلام کرد.^۱ کمپین او بیش از ۴ هزار رأی به دست آورد که به طور قابل توجهی تصویر عمومی او را تقویت کرد.^۲

توجهی که ماهره به دست آورد، بدون پیامد نبود. او با مشکلات حقوقی و دستگیری‌هایی روبرو شد، از جمله اتهام انتشار اطلاعات نادرست مرتبط با چندین پست او در شبکه‌های اجتماعی. با این حال، او تنها حدود ۱۵ ماه پس از دستگیری خود یک ابلغیه رسمی اتهام دریافت کرد. بیش از یک سال پس از دستگیری اولیه او به اتهاماتی که عفو بین‌الملل آن‌ها را «بدخواهانه» توصیف کرده بود، دادگاه ماهره درباره توییت‌هایش بالاخره شروع شد اما باز هم همچنان با تاخیر مواجه بود.^۳

ماهره با استفاده از پلتفرم‌هایی مانند ایکس، به طور فعال ارزش‌ها و اهداف خود را بیان می‌کند.

1. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

2. Ibid.

3. Ibid.

در سال ۲۰۱۶، به عنوان بخشی از جنبش «این پرچم» (#ThisFlag)، ماهره آغاز به تشویق و بسیج شهروندان کرد و عمدتاً از پلتفرم‌های شبکه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک لایو (Facebook Live) و ایکس (توییتر سابق) برای اعتراض علیه دولت استفاده کرد.^۱ دستاوردهای ماهره تأثیر گسترده‌ای به دنبال داشت. او بخشی از تیم «مشاوران ارشد»^۲ بود که در سال ۲۰۰۷ برنده «رقابت دادگاه موت»^۳ حقوق بین‌الملل بشردوستانه آفریقا»^۴ در آروشا، تانزانیا برنده شد و جایزه بهترین استدلال شفاهی را در مرحله نهایی دریافت کرد. چنانچه گفته شد، اوایل سال ۲۰۱۶، ماهره به طور فعال در جنبش «این پرچم» (#ThisFlag) که توسط شهروندان هدایت می‌شد، شرکت کرد. این جنبش خواستار اصلاحات بود و تلاش داشت حزب حاکم را برای چالش‌های زیمبابوه پاسخگو کند. یکی از مسائل اصلی در نظر ماهره، تصمیم دولت برای صدور «اوراق استقراض عمومی» برای مقابله با کمبود نقدینگی بود که مردم را مجبور می‌کرد ساعت‌ها در صف بایستند یا حتی شب را بیرون بانک‌ها بگذرانند. او استدلال کرد که معرفی این اوراق غیرقانونی است. اعتراض او همچنین نگرانی‌های عمومی از بازگشت به دوران ابرتورم را منعکس می‌کرد.^۵ در ایکس (توییتر سابق)، فدزای ماهره خود را به عنوان «بانوی آهنین زیمبابوه» توصیف می‌کند؛ نامی که روحیه مقاوم او را نشان می‌دهد. توییت‌های تأثیرگذار او، با شعارهای کوتاه اما قدرتمندی مانند «تخست، شهروندان»، «#برایهمه» و «زیمبابوه بزرگ جدید»، ارزش‌ها، چشم‌انداز و تلاش‌های مداوم او را بازتاب می‌دهند. او از این پلتفرم برای حمایت از فعالان حقوق بشر، ترویج فراگیر بودن امر دموکراتیک و پشتیبانی از چهره‌های سیاسی تحت تعقیب، مانند جاب سیکالا،^۶ استفاده می‌کند. ماهره همچنین مدافع سرسخت آزادی بیان است و معتقد است که هنر هرگز نباید سرکوب شود. او به طور خاص از هنرمند

1. "Fadzayi Mahere Officially Joins MDC." Nehanda Radio, 20 June 2019.

2. Lead Counsel.

۳. Moot Court. یا دادگاه موت به معنی دادگاه تمرینی یا دادگاه شبیه‌سازی شده است.

4. All Africa International Humanitarian Law Moot Court Competition.

5. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

6. Job Sikhala.

زیمبابوهای، وینکی دی،^۱ حمایت کرد که پس از انتشار آهنگی در نقد فساد نخبگان، از اجرای برنامه منع شد. از طریق پست‌هایش، ماهره تعهد خود به حقوق بشر، دموکراسی و آزادی هنری را به‌خوبی منتقل می‌کند.

اگرچه ماهره شبکه‌های اجتماعی را ابزاری حیاتی برای ایجاد تغییر می‌داند، اما آن را تنها روش موثر نمی‌بیند؛ او در طول کمپین انتخاباتی‌اش، فعالیت در شبکه‌های اجتماعی را با تلاش‌های مردمی ترکیب کرد و اهمیت حفظ حضور قوی سیاسی در میان جامعه را برجسته ساخت.^۲

نتیجه‌گیری

مسیر سیاسی فزای ماهره چالش‌های قابل‌توجه درگیرشدن در سیاست معنادار و تاثیرگذار و دفاع از عدالت و تغییرات عمده را برجسته می‌کند. این دشواری‌ها برای زنان، که با موانع بیش‌تری در حوزه‌های مختلف از جمله سیاست روبرو هستند، پیچیده‌تر می‌شوند. حرفه ماهره به عنوان وکیل و سیاستمدار، نمونه‌ای از مقاومت و عزم راسخ است. شعارهای تاثیرگذار او، مانند «نخست، شهروندان» و «زیمبابوه بزرگ جدید»، ارزش‌ها، اهداف و تعهد او به دفاع از حقوق را مجسم می‌کنند. او به‌طور مداوم از مدافعان حقوق بشر حمایت کرده، فراگیری و عدم تبعیض در فعالیت و حقوق دموکراتیک را ترویج داده و در کنار چهره‌های تحت تعقیب، مانند جاب سیکالا، ایستاده و تعهد خود به عدالت و آزادی بیان را نشان داده است.

رهبری ماهره با چالش‌های خاص خود روبرو بوده است، از جمله روبروشدن با رقابت‌های ناعادلانه سیاسی و غلبه بر شک و تردید عمومی نسبت به سیاستمداران. با این حال، او از طریق ارتباطات استراتژیک و استفاده ماهرانه از پلتفرم‌های آنلاین با مخاطبان متنوعی ارتباط برقرار کرده است. فعالیت‌ها و پایداری او نمونه‌ای قدرتمند برای کسانی است که تحت رژیم‌های سرکوبگر فضای سیاسی محدود زندگی می‌کنند. تعهد ماهره به به‌چالش کشیدن وضع موجود و عزم تزلزل‌ناپذیر او برای ترویج عدالت همچنان الهام‌بخش دیگران است.

1. Winky D.

2. Maryam Ahmad. "Fadzayi Mahere Calls on Youth to Participate in Democracy." UWIRE Text 2022: 1-. Print.

Fadzayi Mahere

Constitutional lawyer and opposition spokesperson in Zimbabwe

توانا آموزشکده آنلاین
برای جامعه مدنی ایران
e-collaborative
for civic education

2025

Genuine and meaningful political engagement is difficult in many parts of the world, especially for those seeking change or advocating for justice.

For women, this journey is even harder due to persistent discrimination and resistance from political leaders, and prevailing bias among the public who struggle to accept women as leaders. This gender inequality in political engagement and participation is especially evident in countries like Iran, where few women activists exist, and many face repression. This repression is even harsher when the goals of women activists challenge deeply rooted traditional norms and values.

Fadzayi Mahere, a prominent Zimbabwean lawyer and politician, exemplifies resilience and leadership. Currently serving as the National Spokesperson for the Citizens Coalition for Change and a Member of Parliament in Zimbabwe, Mahere's story highlights the obstacles and struggles she faced in her pursuit of political office. Her journey offers valuable lessons for anyone eager to engage in shaping their nation's political future. Her story is especially inspiring for women at the forefront of change, highlighting both the challenges and triumphs of breaking into the political arena.

By exploring her experiences, we gain a deeper understanding of the obstacles women face in politics and the triumphs of women striving to make a transformative impact in the political arena.

Who is Fadzayi Mahere?

Fadzayi Mahere is a prominent Zimbabwean lawyer and politician with a rich background in advocacy and leadership. Known for her role as the National Spokesperson for the #ThisFlag citizens' movement and the Citizens Coalition for Change, a leading political organization in Zimbabwe, Mahere has been a steadfast advocate for justice and reform. Hailing from Mount Pleasant, Harare, she transitioned from a career in legal advocacy to the political office in April 2016. She initially ran for office as an independent parliamentary candidate, but later joined the Movement for Democratic Change, positioning herself among activists challenging government policies. Her unwavering dedication to change and justice has come at a cost, including multiple arrests as she boldly confronted government authority and entrenched societal norms.¹

Fadzayi Mahere's academic achievements reflect her unwavering determination and drive. She earned a Bachelor of Law Honours degree from the University of Zimbabwe in 2008 before completing a Master of Laws in International Criminal Law and International Commercial Litigation at the University of Cambridge in 2011.²

As a resolute and vocal opposition figure, Mahere's influence extends well beyond her academic and professional accomplishments. Her role as the passionate spokesperson for the Citizens Coalition for Change highlights her pivotal position in Zimbabwe's

1. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

2. "Fadzayi Mahere Officially Joins MDC." Nehanda Radio, 20 June 2019.

political landscape. Mahere's journey demonstrates her tireless and relentless pursuit of justice, transparency, and meaningful change within Zimbabwe's political system, cementing her status as one of the nation's foremost political leaders.

**Mahere on Human Rights in Zimbabwe.
United Nations Opening, 2023 Geneva Summit.**

Vision and motivation

Fadzayi Mahere emerged as a vocal critic of Mugabe's rule as Zimbabwe grappled with crisis during the latter years of his rule. She boldly highlighted systemic mismanagement, emphasizing that Zimbabweans alone held the key to rescuing their nation. Since then, she has undergone a transformational journey. In 2016, Mahere actively participated in the Reserve Bank of Zimbabwe's public inquisition on the introduction of additional bond notes, arguing that they were unconstitutional.

Using powerful but nonviolent political engagement, Mahere seeks to bring meaningful change to Zimbabwe. In 2019, she joined the Movement for Democratic Change (MDC), believing in the strength of a united opposition to lead Zimbabwe away from poor

governance.¹ Since 2020, she has served as the National Spokesperson for the MDC Alliance coalition, using her platform to expose corruption and hold the government accountable. Mahere has established herself a steadfast advocate for change, justice, and transparency, fighting through adversity to shape a better future for Zimbabwe.

Her vision extends to fostering good governance and development in Zimbabwe, rejecting the idea of leaving for a better life abroad.² Instead, she focuses on contributing to the nation's progress. Her determination is rooted in a childhood vision of a hopeful, thriving Zimbabwe, which has driven her since the age of 14, when she aspired to become a lawyer.³ Her vision is anchored in a childhood dream of a hopeful and thriving Zimbabwe, a vision that has fueled her determination since the age of 14, when she first aspired to become a lawyer. Rejecting the notion of seeking a better life abroad, she is committed to contributing to the nation's progress through good governance and sustainable development. Believing that meaningful change requires political engagement rather than activism alone, she chose to enter politics, emphasizing that power is negotiated within political structures to achieve lasting transformation.⁴

Mahere is driven by an unwavering commitment to her visionary ideals, a determination that has seen her endure significant challenges.⁵ In 2017, she experienced her first arrest after organizing a soccer tournament as part of her campaign efforts in her con-

1. Ibid.

2. Ibid.

3. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

4. Maryam Ahmad. "Fadzayi Mahere Calls on Youth to Participate in Democracy." UWIRE Text 2022: 1-. Print.

5. "Fadzayi Mahere." The Geneva Summit for Human Rights and Democracy, 18 May 2023.

stituency.¹ Her most notable arrest, however, occurred in January 2021 due to her online activities. She was accused of spreading false statements about the state with the alleged intent to incite disorder and undermine public trust in the police—charges often used by authoritarian regimes to silence political opposition.² During her imprisonment, Mahere observed the systematic mistreatment of prisoners, describing how they were forced to kneel before wardens and were denied basic rights, such as wearing a bra or eating with a spoon.³

Despite the adversity she faced, Mahere remained steadfast in her belief that a democratic society should be devoid of political violence, fostering an environment where freedom of expression and assembly can flourish without the threat of imprisonment. Her vision for Zimbabwe is a nation where diverse perspectives are welcome, and where individuals are free to challenge established norms without fear of retaliation.⁴

1. “[Fadzayi Mahere Arrested](#).” The Standard, 29 Oct. 2017.

2. Zoe Flood. “[The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country’s Future](#).” Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

3. Ibid.

4. Ibid.

**Robert Mugabe (Right) and Emmerson Mnangagwa (Left),
Presidents of Zimbabwe.**

Challenges and actions

Throughout her political career, Fadzayi Mahere has faced numerous challenges that have shaped her trajectory and approach to leadership. Between 2016 and 2022, she transitioned from an independent parliamentary candidate to a key figure in Zimbabwe's main opposition party, the MDC Alliance. This evolution was not without its hurdles. Unfair practices in political competition proved to be a major obstacle, with the ruling ZANU-PF party—first under Robert Mugabe and later under Emmerson Mnangagwa—posing a formidable challenge¹.

Despite setbacks, Mahere established herself as a prominent critic of government inefficiencies and alleged state misconduct², using her expertise as a constitutional lawyer to substantiate her arguments. However, a widespread skepticism toward politicians

1. Ibid.

2. Ibid.

posed a significant challenge in earning public trust. Some questioned her credibility, asking how she could be trusted to stand apart from other political figures. To address this skepticism, she tackled the prevalent perception of self-serving politicians, emphasizing her dedication to change and working to communicate her commitment clearly to the public.¹

Mahere's journey took a significant turn in 2019 when she joined the MDC Alliance as the Secretary for Education, Sport, Arts, and Culture, following a setback in a parliamentary campaign. Her leadership style was characterized by active engagement and innovative communication strategies. Utilizing online platforms, she successfully addressed governance issues and launched the 'Be the Change' campaign, which resonated with both middle-class and lower-income constituents. Using hashtags such as 'this flag', she focused on the national interest.²

Mahere's approach to politics is defined by relentless hard work and vigor. For instance, ahead of the 2018 elections, she tirelessly canvassed her region to spread her message and encourage voter participation. Her leadership reflects a commitment to ushering in a new era of politics, advocating for innovative approaches to create new opportunities for Zimbabwe. Recognizing the power of collective action, Nelson Chamisa appointed her as the main opposition spokesperson in 2020.³ In 2022, Mahere represented Zimbabwean advocate Nelson Chamisa in a talk at Harvard Law School.⁴ She also participated in the Geneva Summit for Human

1. Ibid.

2. Zoe Flood. "[The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future.](#)" Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

3. Alois Vinga. "[Chamisa Appoints Mahere Spokesperson in MDC Mini Reshuffle.](#)" NewZimbabwe.Com, 29 May 2020.

4. Harvard Law School. "Hosting Fadza Mahere (on Behalf of Advocate Chamisa): Zimbabwe's President of the Opposition." Harvard Law School, 18 Aug. 2023.

Rights and Democracy in 2023. Additionally, she has spoken at the Harvard African Development Conference in 2017 and at the University of Cape Town Zimbabwe Society on African development topics. As a regular speaker at schools, she emphasizes the importance of civic engagement among young people and the advancement of women's rights.¹

Mahere's skilful use of communication tools to connect with her audience and share her message globally offers a valuable lesson, particularly for those in similar circumstances, such as Iran. In conditions where independent institutions are suppressed or controlled by the government, traditional avenues for policy change and message dissemination become ineffective. Activists must therefore seek alternative, impactful channels. For example, human rights defenders and political prisoners in Iran utilize online platforms to voice their opinions, unite, and raise awareness about human rights issues. This underscores the critical need for accessible alternatives, such as secure internet access, to support democracy activists, educational efforts, and citizen empowerment initiatives.

1. "Adv. [Fadzayi Mahere](#)." ELLEN JOHNSON SIRLEAF - PRESIDENTIAL CENTER FOR WOMEN AND DEVELOPMENT, 6 June 2023.

An image of the citizen movement #ThisFlag, in which Mahere was active.

Civic environment

The era of Robert Mugabe's rule, which lasted almost four decades until 2017, was marked by a steady rise in authoritarianism, dissent suppression, and economic hardship. Although his removal in November 2017 briefly sparked hope, with successor Emmerson Mnangagwa promising political and economic reforms, the ruling party quickly reverted to familiar oppressive tactics. During the violent crackdown in early August 2018, security forces shot peaceful demonstrators protesting delays in election results, killing six civilians, including bystanders. Subsequent protests faced similar repression. Zimbabwe's democratic landscape continues to suffer from restricted press freedom, human rights abuses, and a heavily constrained political space for opposition parties.

Zimbabwe's prolonged economic crisis intensifies these challenges. Rising unemployment, mass emigration in search of better opportunities, and the near-collapse of public services are wors-

ened by rampant corruption and mismanagement.¹ In such a tumultuous environment, pursuing a free and oppositional political career is undeniably both difficult and courageous. Historically, women have been significantly underrepresented in politics and governance, with a limited presence in the Zimbabwean Parliament highlighting these disparities. Overcoming such barriers often requires navigating cultural norms that confine women to private roles, addressing financial constraints for campaigning, and confronting intimidation and violence.

Fadzayi faces challenges that go beyond official opposition and suppression, including personal criticism, family concerns, and occasional disrespect. Despite being a highly respected lawyer, she is frequently subjected to intense scrutiny, with questions ranging from trivial matters, like her Apple Watch, to invasive inquiries into her personal life, increasing the risks she faces. Her parents initially hesitated to support her activism out of concern for her safety. Additionally, the verbal abuse she endures, often sexualized, highlights a broader issue faced by female politicians in Zimbabwe. Mahere, however, has consistently demonstrated her competence, refusing to be constrained by gender stereotypes. Advocating for competency-based politics, she champions the recognition of women as capable and essential participants in national debates, rather than simply fulfilling quotas. Through this approach, she seeks to expand the conversation about women's roles in politics.²

This resonates with the experiences of women activists in Iran, where gender disparities are deeply ingrained. Like Fadzayi Mahere in Zimbabwe, women activists in Iran also struggle with societal norms that discourage their involvement in politics and

1. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

2. Alex Magaisa. "BSR: Conversation with Advocate Fadzayi Mahere." Big Saturday Read, 12 Dec. 2019.

human rights advocacy. For instance, Iranian women activists use online platforms to express their views and unite against the oppressive regime. Iranian women activists are also under pressure and threats from the Islamic totalitarian regime.

Outreach activities and achievements

Considering the civic environment and political barriers, it is no surprise Mahere describes herself as a political outsider.¹ Nevertheless, she is widely recognised as one of Africa's most promising young political leaders. A digitally savvy communicator, Mahere has cultivated a strong online presence, with over half a million followers on Twitter—now known as X. Her posts range from motivational quotes to commentary on issues like spiraling inflation and violence against political activists. She also leverages social media to amplify opposition party messages and announcements, solidifying her role as a key voice in Zimbabwean politics.²

Throughout her career as a political activist, Mahere has addressed the Zimbabwean government on several occasions. For instance, she wrote an open letter to then-president Mugabe in 2016 criticizing the regime's restrictions on freedom of expression, which did not allow ordinary citizens to question politicians or raise critical issues.³ Later that year, Mahere joined street protests against the currency measures, and was arrested for the first time and held overnight, along with friends and her sister, Mudiwa, an economic development activist. By mid-2017, she announced her intention to run as an independent parliamentary candidate in the upcoming elections.⁴ While her campaign garnered over 4,000

1. Ibid.

2. Ibid.

3. "Fadzayi Mahere." Pindula. Accessed 30 Aug. 2023.

4. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

votes, it also significantly boosted her public profile.¹

The attention Mahere gained did not come without consequences. She faced legal troubles and arrests, including charges of communicating falsehoods related to several of her social media posts. However, she only received an official charge sheet nearly 15 months after her arrest.² More than a year after her initial arrest on charges that Amnesty International described as “malicious”, Mahere’s trial relating to her tweets – initially scheduled to begin in June – only started recently continues to face delays.³

Using platforms such as Twitter (X), Fadzayi is highly vocal about her values and goals

In 2016, as part of the #ThisFlag movement, Mahere began motivating and mobilizing citizens, primarily using social media platforms like Facebook Live and Twitter to rally against the government.⁴ Mahere achievements resonated widely. She was part of the Lead Counsel team that won the All Africa International Humanitarian Law Moot

1. Ibid.

2. Ibid.

3. Ibid.

4. “Fadzayi Mahere Officially Joins MDC.” Nehanda Radio, 20 June 2019.

Court Competition in Arusha, Tanzania, in 2007 and was awarded Best Oral Argument in the Finals.

In early 2016, she became actively involved in the citizen-led #ThisFlag movement, which called for reforms and sought to hold the ruling party accountable for Zimbabwe's challenges. A central issue for Mahere was the government's decision to issue "bond notes" to address a cash shortage, which forced people to queue for hours or even sleep outside banks. She argued that introducing these "bond notes" was unlawful, echoing public fears of a return to hyperinflation.¹

On Twitter, Fadzayi Mahere describes herself as the "Zim Iron Lady," demonstrating her resilient spirit. Her impactful tweets, featuring concise yet powerful slogans like "Citizens First," "#For-Everyone," and "New Great Zimbabwe," reflect her values, vision, and ongoing efforts. She uses the platform to advocate for human rights activists, promote democratic inclusivity, and support persecuted political figures, such as Job Sikhala. Mahere is also a staunch defender of freedom of expression, asserting that art should never be silenced. She notably stood by Zimbabwean artist Winky D after he was banned from performing due to a song criticizing corrupt elites. Through her posts, Mahere vividly conveys her commitment to human rights, democracy, and artistic freedom.

While Mahere views social media as a vital tool for driving change, she does not see it as the only effective method. During her election campaign, she balanced social media activism with grassroots efforts, highlighting the importance of maintaining a strong political presence within the community.²

1. Zoe Flood. "The Zimbabwean Political Figure Fighting for Her Country's Future." Al Jazeera, Al Jazeera, 7 July 2022.

2. Maryam Ahmad. "Fadzayi Mahere Calls on Youth to Participate in Democracy." UWIRE Text 2022: 1-. Print.

Conclusion

Fadzayi Mahere's political journey highlights the substantial challenges involved in meaningful political engagement, particularly when advocating for justice and significant change. These difficulties are compounded for women, who face added barriers in various fields, including politics. Mahere's career as a lawyer and politician exemplifies resilience and determination. Her impactful slogans, such as "Citizens First" and "New Great Zimbabwe," embody her values, goals, and dedication to advocacy. She has consistently supported human rights defenders, promoted democratic inclusivity, and stood by persecuted figures like Job Sikhala, demonstrating her commitment to justice and freedom of expression.

Mahere's leadership has faced its share of challenges, from navigating unfair political competition to overcoming public skepticism toward politicians. However, through strategic communication and her adept use of online platforms, she has connected with diverse audiences. Her activism and perseverance serve as a powerful example for those living under oppressive regimes with limited political space. Mahere's dedication to challenging the status quo and her unwavering resolve to promote justice continue to inspire others.

